

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **D.K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 157 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.

w dniu 2 grudnia 2025 r. skargi obrońcy oskarżonego na

wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 1 lipca 2025 r., VII Ka 440/25,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze

z dnia 28 stycznia 2025 r., sygn. akt II K 667/24,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania;**
- 2. nakazuje zwrócić oskarżonemu D.K. uiszczoną opłatę od skargi w wysokości 450 złotych.**

Kazimierz Klugiewicz

Małgorzata Gierszon

Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

D.K. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 157 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 28 stycznia 2025 r., w sprawie II K 667/24, został uniewinniony od postawionego mu zarzutu. Sąd I instancji przyjął, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w warunkach obrony koniecznej.

Wyrok został zaskarżony przez prokuratora, który zarzucił mu naruszenie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 i 7 k.p.k. Wyrokiem z dnia 1 lipca 2025 r., w sprawie VII Ka 440/25, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego, który zarzucił mu naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez bezpodstawne przyjęcie reguły *ne peius* jako uzasadniającej rozstrzygnięcie o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji w sytuacji, gdy sąd odwoławczy nie stwierdził istnienia podstaw do wydania wyroku skazującego po usunięciu stwierdzonych uchybień. W związku z tym zarzutem wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze wynika, że przyczyną uchylenia wyroku Sądu I instancji była reguła *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k. Uzasadniając jednak uchylenie wyroku na tej podstawie Sąd nie wskazał, że dokonana przez niego ocena dowodów doprowadziła go do wniosku, że oskarżony nie działał w obronie koniecznej albo że oskarżony przekroczył jej granice. Sąd stwierdził jedynie, że Sąd nie oparł wyroku na całokształcie materiału dowodowego, co doprowadziło do nieprawidłowej oceny „zawinienia” oskarżonego. Zdaniem tego Sądu wyrok nie był oparty na pełnym i kompleksowym materiale dowodowym. W

dalszej części wywodów Sąd odwoławczy powołał się na art. 454 k.p.k., ale ani fragment uzasadnienia poświęcony przyczynom uchylenia wyroku, ani wcześniejszy fragment tego uzasadnienia poświęcony rozpoznaniu zarzutów prokuratora nie dowodzą tego, że sąd II instancji doszedł do wniosku, że oskarżony przekroczył granice obrony koniecznej, bądź że nie działał w obronie koniecznej. Sąd odwoławczy zaakcentował jedynie, że nie zostało to uwzględnione przez sąd I instancji, który tym samym dał wyraz braku wszechstronnego rozpoznania sprawy. Odnosząc się do zarzutów apelacji Sąd II instancji więcej miejsca poświęcił ogólnym wywodom dotyczącym zasady prawdy materialnej, zasadzie swobodnej ceny dowodów oraz instytucji obrony koniecznej niż analizie tej konkretnej sprawy.

W związku z tym podkreślić należy, że możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą *ne peius* zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych - stwierdzi, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego (zob. postanowienie SN z dnia 24 września 2025 r., III KS 36/25, Lex nr 3917701). Tymczasem z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wynika, że rozpoznając wniesioną apelację, nie dokonał własnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego mającej charakter oceny kompleksowej. Jego wniosek o potrzebie skazania oskarżonego i uchylenia wyroku uniewinniającego na podstawie art. 454 § 1 k.p.k. jest zatem co najmniej przedwczesny.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji wyroku.

Kazimierz Klugiewicz Małgorzata Gierszon Marek Pietruszyński

[WB]

[a.ł.]